ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ, ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ, ΓΟΗΤΕΙΑ... **ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ**

Ο ΚΡΕΜΑΣΜΕΝΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

— Νὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθεια, εἶπε ὁ Ρόβερτος στὸν Φερουλλιάκ. Ἂν ὁ Κοντόσταυλος δὲν μοῦ ὑποσχόταν τίποτε, δὲν εἶχα παρὰ νὰ ὑπακούσω, καὶ σᾶς ὁρκίζομα ὅτι δὲν θὰ αἰσθανόμουν καμμιὰ τύψη γι' αὐτό.

— Ἐνῶ τώρα ;...

— Τώρα μὲ τύπτει ἡ συνείδησίς μου γιατὶ ἐνήργησα ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὴν ἀμοιβή. Μονάχα αὐτὴ ἡ κατηγορία μὲ βαρύνει ἀπέναντί σας, καμμιὰ ἄλλη ! Καὶ ὅμως πόσα δικαιολογητικὰ ἔχω μὲ τὸ μέρος μου... Ὑπῆρξα πάντοτε φιλόδοξος, τὸ ὁμολογῶ. Ἀλλ' ἀποτελεῖ σφάλμα αὐτό ; Ὅταν ἔβλεπα γύρω μου τόσους μεγιστάνας, ἄλλους ματωμένους ἀπ' τὰ ἐγκλήματα κ' ἄλλους ἀποβλακωμένους ἀπ' τὴν ἀμάθεια, νὰ μοῦ μιλοῦν σ' ἐνικὸ καὶ νὰ μοῦ φέρωνται ὑπεροπτικά, αἰσθανόμουν νὰ ὀγκώνεται μέσα μου μιὰ τρομερὴ διαμαρτυρία. Γιατί νάμαι ἐγὼ φτωχός, ἔλεγα μὲ τὸ νοῦ μου, κ' αὐτοὶ πλούσιοι ; Γιατί νὰ περιορίζομαι σὲ μιὰ ἀσήμαντη θέσι, ἐνῶ αὐτοὶ κατέχουν ἀνώτερα ἀξιώματα ; Γιατί νὰ δοκιμάζω πικρίας καὶ ἀπογοητεύσεις, ἐνῶ αὐτοὶ ἀπολαμβάνουν κάθε εὐτυχία καὶ χαρά ;... Ὅλα αὐτὰ λοιπὸν μοῦ γέννησαν τὸν πόθο νὰ ἀνυψωθῶ ἀπ' τὸ ταπεινὸ ἐπίπεδό μου, νὰ γίνω κ' ἐγὼ κάτι...

— Καὶ γιὰ νὰ ἐπιτύχῃς τὸ σκοπό σου, εἶπε πικρὰ ὁ Ρολάνδος, δὲν ἀρκέσθηκες νὰ συλλάβῃς τὸν κόμητα Κανδάλ, ἀλλὰ θέλησες καὶ νὰ τὸν δολοφονήσῃς !...

— Νὰ τὸν δολοφονήσω ;... φώναξε ἀνατριχιάζοντας μὲ κατάπληξι ὁ Ροβέρτος.

— Ναί, νὰ τὸν σκοτώσῃς μὲ ἄνανδρο τρόπο ! ἀπορίθηκε ὁ Ρολάνδος.

— Ἐγώ !

— Ἐσύ !

— Λοιπόν, φαντάζομαι πὼς ἕνας ἀπ' τοὺς δυὸ μας τρελλάθηκε ! Εἶνε δυνατὸν νὰ διαστρεβλώσῃς τέτοιο πρᾶγμα, νὰ τὸ ἀποστηρίζῃς στὰ σοβαρά ; Βγῆκαν πραγματικῶς αὐτὰ τὰ λόγια ἀπ' τὸ στόμα σου ἢ μήπως γελάστηκα ;

— Μὴ μὲ περνᾶς γιὰ τυφλό, κύριε. Ξέρω καλὰ ὅτι ἐσὺ πυροβόλησες ἐναντίον τοῦ κόμητος Κανδάλ.

— Σᾶς ὁρκίζομα ὅτι ὁ πυροβολισμὸς ἐκεῖνος ἐρρίφθη ἀπὸ ἕναν ὁμόφρονα τοῦ κόμητος, ἕναν φανατικὸ Οὐγενότο. Τὸ ὄνομά του ἦταν Ἰάκωβος Κρουσίλλιος καὶ τὸ ἐπάγγελμά του χειροῦργος. Ἐργαζόταν στὴν Ἐκουένη, ὅπως ἔμαθα. Ἡ ἀτιμη ἐκείνη πρᾶξι του μοῦ προξένησε τόση φρίκη, ὥστε τὴν ἄλλη μέρα τὸν ἐξύβρισα μπροστὰ σὲ τέσσερες ἀνθρώπους, ποὺ μποροῦν νὰ σᾶς τὸ βεβαιώσουν ὁπότε θέλετε. Κατοπιν τὸν ἐκάλεσα σὲ μονομαχία καὶ τὸν σκότωσα στὸ δάσος Μοντμορενσί.

— Μπορεῖ νάναι κ' ἔτσι ποὺ τὸ λέτε, ἀλλὰ δὲν πιστεύω νὰ ἀρνηθῆτε ὅτι ὁ ἄθλιος αὐτὸς Κρουσίλλιος σᾶς προσέφερε μιὰ ἀνεκτίμητη ὑπηρεσία.

— Σὲ μένα ; Πῶς ; Δὲν σᾶς καταλαβαίνω.

— Γιατὶ μὲ τὴ δολοφονία τοῦ κόμητος ἐπιταώσε τὴν ἀναθεώρησι τῆς δίκης.

— Μὰ ἔχετε ἀμφιβολία ὅτι ἡ δευτέρα δίκη δὲν θὰ ἐπεκύρωνε τὴν ἀπόφασι τῆς πρώτης ;

— Κι' ἀπὸ ποῦ τὸ ξέρετε αὐτό ;

— Θὰ σᾶς τὸ ἀποδείξω ἀμέσως, εἶπε ὁ Ροβέρτος χαμογελῶντας.

Κι' ὁ γραμματεὺς τοῦ Κοντοσταύλου ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕναν ὀγκώδη φάκελλο, τοῦ ὁποίου ἐξεδίπλωσε τὸ περιεχόμενο ἐπάνω στὸ τραπέζι τοῦ διοικητοῦ.

— Τί ἔχετε αὐτοῦ ; ρώτησε ὁ Ρολάνδος.

— Θὰ σᾶς πῶ. Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Ἄννα Μοντμορενσί, ὁ γυιός του δοὺξ Δαμβίλ, θέλοντας νὰ ἔχῃ καθαρὴ τὴ συνείδησί του ἀπ' αὐτὴ τὴ θλιβερὴ ὑπόθεσι, ἐτροκάλεσε μὲ μυστικὸ τρόπο ἀναθεώρησι τῆς δίκης. Ὅσοι ἐκ τῶν μαρτύρων ἐπιζοῦσαν, ἐκλήθησαν ἐνώπιον ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία ἀπετελεῖτο ἀπὸ μέλη τοῦ Κοινοβουλίου. Ἐξετάσθηκε μάλιστα κι' ὁ ἴδιος ὁ Οὐγολίνος. Ἰδοὺ καὶ τὸ κείμενο τῆς νέας ἀποφάσεως.

Ὁ Ρολάνδος ἔφερε τὰ μάτια του ἐπάνω σὲ μιὰ περγαμηνὴ καὶ διάβασε τὰ ἑξῆς:

«Ἐπειδὴ δὲν παρουσιάσθη καμμιὰ νέα ἀπόδειξις πρὸς ἀναίρεσιν τῆς ἐνοχῆς τοῦ κόμητος Ράλφου Κανδὰλ κι' ἐπειδὴ ἀντιθέτως ὑπάρχουν πάντοτε ἀποδείξεις περὶ τῆς ἐνοχῆς του ὅπως ἡ ἀκόλουθες :

1) Τὸ ἐγχειρίδιο μὲ τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα τοῦ κόμητος, τὸ ὁποῖον ἐξηφανίσθη ἀπὸ τὰ πειστήρια τοῦ δικαστικοῦ ἀρχείου Βάζα.

2) Ἡ προσωπίδα ἡ ὁποία εὑρέθη ἐπὶ τοῦ κόμητος.

3) Ἡ τελευταῖες ἐκφραστικώτατες λέξεις τοῦ δολοφονηθέντος μαρκησίου.

4) Ἡ παρουσία τοῦ κόμητος πλησίον τοῦ θύματος.

5) Τὸ ἀπίθανο τῆς παρουσίας δευτέρου προσωπιδοφόρου προσώπου στὸ δάσος Βάζα, ἐκτὸς τοῦ συνενόχου τοῦ κόμητος, ὁ ὁποῖος παραμένει ἀκόμη ἄγνωστος καὶ περὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ὑποψία ὅτι ἦτο ὁ Γαβριὴλ Λεχερπέ.

Διὰ τοῦτα ἀποφαινόμεθα ὅτι ἡ ἐτυμηγορία τοῦ δικαστηρίου τῆς Βάζας ἦ ο δικαίς, καὶ ὅτι δὲν συντρέχει λόγος νὰ ζητηθῆ ἀναθεώ ποις τῆς δίκης τοῦ κόμητος Κανδάλ».

Ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσι τοῦ ἐγγράφου αὐτοῦ, ὁ Φερουλλιὰκ βυθίστηκε σὲ βαθειὲς σκέψεις. Δὲν ἤξερε τί νὰ ὑποθέσῃ, βρισκόταν σ' ἕνα φοβερὸ δίλημμα. Μολονότι τὸ λογικό του εἶχε μερικὲς ἀμφιβολίες ὡς πρὸς τὴν ἀθωότητα τοῦ Κανδάλ, ἡ καρδιά του ζητοῦσε νὰ τὸν πείσῃ, ὅτι ὁ κόμης δὲν εἶχε καμμιὰ σχέσι μὲ τὸ ἔγκλημα. Ἐξ ἄλλου δὲν μποροῦσε νὰ πιστέψῃ ὅτι ὁ Ροβέρτος, γιὰ τὴν ἐνοχὴ τοῦ ὁποίου τοῦ εἶχε μιλήσει μὲ τόση βεβαιότητα ὁ Οὐγολίνος, ἦταν ἐπιτήδειος μέχρι τοῦ βαθμοῦ νὰ διαστρέψῃ τόσο πολὺ τὴν πραγματικότητα, χωρὶς νὰ ἀποκαλύπτεται. Ἐπειδὴ δυσκολευόταν ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἐκφέρῃ ὁριστικὴ γνώμη, συνιστοῦσε στὸν ἑαυτό του ὑπομονὴ καὶ παρηγοριόταν μὲ τὴν ἰδέα, ὅτι δὲν θ' ἀργοῦσε νὰ διαφωτισθῆ πλήρως ἡ μυστηριώδης αὐτὴ ὑπόθεσις.

Ἐνῶ ὁ λοχαγὸς ἦταν χαμένος μέσα σ' αὐτὸν τὸν κυκεῶνα τῶν σκέψεων, ὁ Ροβέρτος τὸν παρατηροῦσε ἐξεταστικὰ χαμογελῶντας. Κατὰ βάθος ὅμως αἰσθανόταν ἄγριο μῖσος ἐναντίον του, ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ἐδυσπιστοῦσε ἀκόμα γιὰ τὴν ἀθωότητά του, ἐπέμενε στοὺς δισταγμούς του, ὑποδεχόταν τὰ λόγια του μὲ λέξεις εἰρωνικὲς καὶ ἐν γένει τὸν προσέβαλλε ὅσο κανένας ἄλλος, μὲ τὴν ὑπεροπτικὴ στάσι του.

— Ἔννοια σου, ἔλεγε ἀπὸ μέσα του, καὶ θὰ μοῦ τὰ πληρώσῃς αὐτὰ μιὰ μέρα γεροξεκούτη, παληοκαραβανᾶ, ἀρχοντοχωριάτη, φευτοπαλληκαρᾶ, στρατιώτη τῆς ἀνάγκης καὶ ὑπερασπιστὴ τῶν ἀδικημάτων ἀπὸ πείσμα...

Κ' ἐνῶ ἀράδιαζε μέσα του αὐτὸ τὸ ὑβρεολόγιο κατὰ τοῦ Φερουλλιάκ, τὸν ἐκύτταζε πάντα στὸ πρόσωπο, μὲ τὸ προσποιητὸ χαμόγελο στὰ χείλη του. Ὅταν εἶδε τὸ Ρολάνδο νὰ σηκώνῃ τὸ κεφάλι, τοῦ εἶπε δίνοντας ἕναν τόνο τρυφερότητος στὴ φωνή του:

— Λοιπόν, τί σκέπτεσθε, κ. διοικητά ;

— Τί νὰ πῶ, φίλε μου, ἔχω σαστίσει...

— Δὲν ἐπείσθητε λοιπὸν ἀκόμα ;

— Ἀκοῦστε με νὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθεια, κύριε ἱππότα. Ἂν αὐτὴ τὴ στιγμὴ κατέβαινε ὁ καλὸς Θεὸς ἀπ' τὸν οὐρανὸ στὴ γῆ καὶ μοῦ ἔλεγε: «— Ὁ κόμης Κανδὰλ ἐδολοφόνησε τὸ μαρκήσιο Βάζα», θὰ τοῦ ἀπαντοῦσα μὲ ὅλο μου τὸ σεβασμό: «— Κύριε, εἶστε βέβαιος γι' αὐτὸ ποὺ μοῦ λέτε ;» Ἀλλὰ νομίζω ὅτι δὲν μὲ ἐτιμήσατε μὲ τὴν ἐπίσκεψή σας μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ μοῦ ἀποδείξετε ὅτι ἐκάματε καλὰ ποὺ πιάσατε τὸ δυστυχισμένο κόμητα καὶ ἀμήσατε νὰ δολοφονηθῆ μπροστὰ στὰ μάτια σας !...

Τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια τοῦ Ρολάνδου ἦσαν ἀναμφισβήτητη ἀπόδειξι ὅτι ὁ Ροβέρτος εἶχε κερδίσει κάπως στὴ συνείδησι τοῦ αὐστηροῦ λοχαγοῦ. Γι' αὐτὸ ἀπάντησε ἥσυχα:

— Ἔχετε μεγάλο δίκηο. Ἤρθα νὰ σᾶς δῶ ὡς ἁπλοῦς ἐπισκέπτης γιὰ νὰ ἐπιτύχω τὴν εὐνοιά σας, ποὺ μοῦ εἶνε πάντα πολύτιμη.

— Περὶ τίνος πρόκειται λοιπόν; ἐρώτησε μὲ κατάληξι ὁ λοχαγός. Γιὰ ἐξήγησῆτε μου, σᾶς παρακαλῶ. (Ἀκολουθεῖ).